

# **Мистецтво**

## **навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів**

**1-4 клас**

### **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**

Програма навчального предмету інваріантної складової Типових навчальних планів початкової школи розроблена відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти в освітній галузі “Мистецтво”. У її змісті інтегруються *музична, образотворча та мистецько-синтетична* змістові лінії. Програма спрямована на поліхудожнє виховання особистості, формування в учнів основ цілісної художньої картини світу.

**Мета** вивчення навчального предмету «Мистецтво»: у процесі сприймання та інтерпретації творів мистецтва, практичної художньо-творчої діяльності формувати в учнів комплекс ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей, який забезпечить здатність до художньо-творчої самореалізації особистості.

*Ключові компетентності* – якості особистості, що дають змогу ефективно брати участь у різноманітних сферах діяльності (загальнокультурна, соціальна, інформаційно-комунікативна тощо).

*Міжпредметні естетичні компетентності* – здатність особистості виявляти естетичне ставлення до світу, естетично оцінювати предмети та явища у різних сферах життєдіяльності, що формується під час опанування різних видів мистецтва та їх взаємодії.

*Предметні мистецькі компетентності* – здатність особистості до пізнавальної діяльності та творчого самовираження у певному виді мистецтва – музичному, образотворчому, театральному та ін., що, що формується під час їх сприймання і практичного опанування.

#### **Завдання:**

##### **навчальні:**

- засвоєння початкових знань, елементарних уявлень і понять про види та жанри мистецтва, особливості художньо-образної мови музичного та візуального мистецтва у взаємозв'язках із синтетичними мистецтвами (хореографія, театр, кіно, цирк, мультиплікація);

- розширення художньо-естетичного досвіду, опанування елементарними художніми вміннями та навичками у процесі практичної діяльності;

- набуття початкового досвіду зі створення художніх образів у процесі власної елементарної творчості;

##### **виховні:**

- виховання в учнів естетичного ставлення до дійсності та емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, художніх інтересів та естетичних смаків;

- виховання елементарних світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій, розуміння учнями зв'язків мистецтва з природним і культурним середовищем, життєдіяльністю людини, сучасною технікою, засобами масової інформації;

- виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори, висловлювати й аргументувати особистісне ставлення до них;

- виховання потреби в художньо-естетичному самовдосконаленні відповідно до вікових можливостей;

#### ***розвивальні:***

- збагачення емоційно-почуттєвої сфери;

- розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей;

- стимулювання художньо-образного мислення, проявів уяви та інтуїції, творчого потенціалу особистості.

#### **Основні принципи програми “Мистецтво”:**

- *системність, наступність, лінійність, інтегративність* у побудові змісту, коли домінуючі змістові лінії музичного та образотворчого мистецтва реалізуються систематично й послідовно, по одній висхідній лінії, з поступовим ускладненням від класу до класу і збагачуються елементами мистецько-синтетичної змістової лінії;

- *компетентнісний підхід*, спрямованість курсу на формування в учнів ключових, предметних і міжпредметних компетентностей;

- органічний зв'язок *універсального* (загальнолюдського, полікультурного), *національного* (державного) і *регіонального* (етнолокального, краєзнавчого) компонентів мистецької освіти;

- єдність навчання, виховання й розвитку учнів засобами мистецтва; зв'язок навчальної діяльності та позаурочної естетико-виховної роботи;

- цілісність мистецьких знань та уявлень, емоційно-ціннісного ставлення, умінь і творчості;

- діалогічність; варіативність форм, методів, технологій.

#### **Зміст і структура програми**

Зміст навчального предмету побудовано за моделлю **поліцентричної інтеграції** мистецьких знань, що передбачає інтегрування домінантних змістових ліній – музичної та образотворчої, які органічно поєднуються в єдиний тематичний цикл на основі естетико-світоглядної орієнтації і збагачуються елементами хореографії, театру і кіно, які входять до мистецько-синтетичної змістової лінії. Спільними для всіх видів мистецтва є відображення в художніх образах закономірностей людського буття, що зумовлює єдину тематичну структуру програми “Мистецтво”, логіку об'єднання навчального матеріалу в цілісні тематичні блоки. Ставлення особистості до себе та до інших людей, до світу природи та культури – провідні цінності, які стають базовими у конструюванні змісту початкової мистецької освіти. Розумінню специфіки художньо-образної мови кожного з видів мистецтва сприяє інтеграція елементів змісту на основі єдності універсальних художньо-естетичних понять («ритм», «контраст», «симетрія», «форма», «композиція», «динаміка» тощо). Особливості спільних тем, споріднених

художньо-мовних аспектів змісту зумовлюють процес застосування інтегративних художньо-педагогічних технологій.

Інтеграція мистецьких знань учнів здійснюється на таких рівнях

- *духовно-світоглядному* (через спільний тематизм, що відбиває фундаментальний зв'язок усіх видів мистецтва з життям);
- *естетико-мистецтвознавчому* (через спільність або спорідненість мистецьких понять, універсальність естетичних категорій);
- *психолого-педагогічному* (через технології інтегрованих уроків різного типу).

Зміст програми включає такі умовно виділені наскрізні *компоненти*:

- 1) сприймання, аналіз-інтерпретація та естетична оцінка творів мистецтва;
- 2) практична художньо-творча діяльність учнів, самореалізація в царині мистецтва;
- 3) естетико-мистецтвознавча пропедевтика (засвоєння понять і термінів).

Методична система, що забезпечує реалізацію закладених у зміст програми ідей, спрямовується на розвиток таких якостей учнів як ініціативність, активність, самостійність, креативність. Для цього застосовуються ігрові, інтерактивні, проблемно-евристичні технології, емоційгенні ситуації; пріоритет надається засобам особистісно-розвивального спрямування, що забезпечують суб'єкт-суб'єктну взаємодію, діалог культур. Важливого значення набувають методи й прийоми стимулювання асоціативно-образного мислення (міжвидові мистецькі паралелі, аналогії, порівняння тощо), пошук учнями в мистецтві особистісно значущих смислів, співзвучних власному досвіду. Програма передбачає наступність із дошкільною та загальною середньою освітою, а також застосування широких міжгалузевих зв'язків в контексті естетизації освітнього середовища школи.

### **Орієнтовна світоглядно-виховна тематика і провідні завдання кожного року навчання**

**1 клас.** Формування в учнів уявлень про красу навколишнього світу, сповненого розмаїттям звуків, кольорів, ліній, рухів, жестів. Ознайомлення з основними елементами художньо-образної мови музики, образотворчого та синтетичних мистецтв (театр, хореографія, кіно). Створення художніх образів різними мистецьким засобами в процесі практичної діяльності. Розкриття явища взаємодії видів мистецтва. Усвідомлення зв'язків мистецтва з життям, внутрішнім світом дитини у системі „**Я – мистецтво**”.

**2 клас.** Формування в учнів уявлень про пори року (осінь, зима, весна, літо) в мистецтві та відповідні українські народні свята, обряди, мистецькі традиції (Свято вражаю, Свято Святого Миколая, Новий рік, Різдво, Стрітіння, Великдень, Зустріч весни, Купало тощо). Усвідомлення можливостей відображення краси довкілля у художніх образах, зв'язків у системі „**мистецтво – природа**”. Поглиблення знань про особливості образних мов різних видів мистецтва. Стимулювання художньо-творчих проявів учнів.

**3 клас.** Усвідомлення учнями особливостей відображення внутрішнього світу людини, її емоцій і почуттів, ідеалів і прагнень засобами різних видів

мистецтв, розкриття особливостей художньо-образного втілення світу дитинства (дитячий фольклор, сюжети казок і мультфільмів, фантастика, пригоди, гумор у мистецтві). Ознайомлення на елементарному рівні з естетичними поняттями: ліричне, комічне, фантастичне, героїчне, драматичне, епічне. Формування уявлень про людську духовність, моральні якості – патріотизм, доброту, дружбу, вірність, співчуття. Осмислення можливостей художньо-образного відображення у мистецтві багатства людських відносин, зв'язків у системі **“мистецтво – люди”**. Збагачення індивідуального естетичного досвіду в художньо-творчій діяльності.

**4 клас.** Розширення і поглиблення знань учнів про мистецтво українського народу, народів, що проживають в Україні, а також інших народів світу. Усвідомлення єдності змісту і форми в художніх творах, багатства способів художнього вираження людських почуттів і ставлень до багатогранного світу культури. Формування елементарних уявлень про історичні й географічні координати розвитку мистецтва. Узагальнення знань учнів щодо видової та жанрової специфіки мистецтв, особливостей їх художньо-образних мов. Стимулювання емоційно-ціннісного ставлення учнів до мистецтва, забезпечення умов для художньо-творчої самореалізації. Осмислення різноманітних зв'язків у системі **“мистецтво – культура”**.

### Орієнтовна тематична структура

#### 1 клас. **АБЕТКА МИСТЕЦТВ**

- I тема. Краса навколо нас
- II тема. Мистецтво – чарівне вікно у світ
- III тема. Загадки художніх мов
- IV тема. Як митці створюють красу

#### 2 клас. **КРАСА ДОВКІЛЛЯ В МИСТЕЦТВІ**

- I тема. Пори року і народні свята
- II тема. Мистецтво і рукотворний світ
- III тема. Бринить природи мова кольорова
- IV тема. Образи рідної землі

#### 3 клас. **ОБРАЗ ЛЮДИНИ В МИСТЕЦТВІ**

- I тема. Мистецькі мандри казкових персонажів
- II тема. Легендарні герої в мистецтві
- III тема. Комічні та фантастичні образи
- IV тема. Краса людської духовності

#### 4 клас. **СВІТ У МИСТЕЦЬКИХ ШЕДЕВРАХ**

- I тема. Мій мальовничий, світанковий край
- II тема. Ми діти твої, Україно!
- III тема. Подорожі країнами і континентами
- IV тема. Дзвони минулого, шляхи майбутнього

# 1 клас. АБЕТКА МИСТЕЦТВ

70 годин (2 год. на тиждень, із них 8 год. - резервний час)

| Зміст навчального матеріалу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Державні вимоги до навчальних досягнень учня/учениці                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>I тема. Краса навколо нас</b><br/> <b>Музичне мистецтво</b><br/> Звуки: шумові, музичні. Властивості музичних звуків (висота, тривалість, гучність). Мелодія. Музика. Настрій у музичному творі.<br/> <b>ХТД:</b> Спів (постава, дихання). Сприймання музики, визначення настрою, характеру мелодій, (пластичне інтонування). Імпровізація (експериментування зі звуками). Гра “Зозуля”.<br/> <i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> М.Лисенко Колискова, Л.Колодуб Лялька співає, Р.Шуман Перша втрата, Сміливий вершник, Я.Барнич Коник, Д.Кабалевський Клоуни, В.А.Моцарт Квартет, В.Косенко Мелодія, Х.В.Глюк Мелодія з опери “Орфей та Евридика”.<br/> Музичні твори місцевих композиторів.<br/> <i>Орієнтовні твори для виконання:</i><br/> Укр. нар. пісні “Українка я маленька”, “Прилетів комарик”, “Ой на горі жито”;; М.Попенко У лісовій музичній школі, Ю.Рожавська Сонечко, Б.Савельєв Із чого складається світ. З.Левіна Що нам осінь принесе?</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> Крапка, лінія, пляма. Графіка (елементарне уявлення). Форма. Настрій у мистецьких творах.<br/> <b>ХТД:</b> Створення ліній-образів, різних за характером («колючі», «напружені», «лагідні»); малювання простих за формою предметів; персонажів казок. Виконання нескладних пейзажів (за допомогою плям, пальчикових відбитків).<br/> <b>ХТ:</b> олівець, ручка, фломастер, крейда, гуаш, акварель, плямографія (роздування), монотипія.<br/> <i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> П. Клее. Канатоходець, М.Приймаченко Фантастичний звір, Г.Нарбут Зима, В.Кандинський Композиція, К.Харінг Головоломка з мавпами, З. Серебрякова Катя з ляльками.<br/> Картини місцевих художників.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> Інсценізація народних пісень (на вибір). Відтворення рухами характеру мелодій.<br/> <b>ДМК:</b> «Олівець і гумка», «Їжачок у тумані», «Принцеса і Людоджер», «Життя комах».</p> | <p><b>Музичне мистецтво</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/> <b>має уявлення про</b> властивості музичних звуків (високі – низькі, довгі – короткі, гучні – тихі);<br/> <b>характеризує</b> мелодії, різні за характером (плавна, стрибкоподібна тощо), настрої у музичних творах;<br/> <b>порівнює</b> шумові й музичні звуки; музичні звуки за їх властивостями;<br/> <b>уміє</b> співати пісні у відповідному настрої, передавати рухами характер мелодій (пластичне інтонування);<br/> <b>дотримується</b> правил співу (постава, дихання);<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> звук, мелодія, музика, спів, голос, інструмент.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/> <b>має уявлення про</b> виражальні можливості крапки, лінії, плями в довкіллі та художніх творах;<br/> <b>порівнює</b> лінії, різні за характером; елементи музичного та образотворчого мистецтв (крапка – звук, пляма-нота, лінія – мелодія);<br/> <b>уміє</b> зображувати лінії, різні за характером; відтворювати прості за формою предмети; персонажів казок; передавати настрої музики в малюнках-імпровізаціях до музики;<br/> <b>застосовує</b> виражальні властивості крапки, лінії, плями;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> крапка, лінія, пляма, форма, художник.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/> <b>уміє</b> передавати жестами й рухами музично-поетичний образ в інсценізаціях народних пісень;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> мультфільм</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Тема 2. Мистецтво – чарівне вікно у світ</b><br/> <b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Пісня, танець. Куплет (заспів, приспів), інструментальний супровід. Ритм. Темп. Контраст.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів (<i>кантилена</i>). Сприймання музики, визначення характеру мелодій. Виконання на дитячих музичних інструментах вступу до пісень, ритмічного супроводу. Гра “Луна”.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/>         Укр. нар. пісні, танці (“Метелиця”, “Гопак”, “Козачок”); <i>В.Барвінський</i> Український танець, <i>К.Стеценко</i>. Вечірня пісня, <i>Р.Шуман</i> Дід Мороз.</p> <p>Музичні твори місцевих композиторів.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i><br/>         Укр. нар. пісні “Гарний танець гопачок”, “Павочка ходить”, “Коляд, коляд, колядниця”, пісня-забавлянка “Танцювала ріпка з маком”; <i>А.Філіпенко</i> Танець осінніх листочків, Ой заграйте дударики, <i>Є.Маишканцева</i> “На луку”, <i>Н.Май</i> Кап-кап-кап, <i>Н.Рубальська</i> Танок сніговиків.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Кольори: основні та похідні, теплі й холодні, світлі й темні. Живопис (елементарне уявлення). Формат (горизонтальний, вертикальний). Лінія горизонту. Форма та розмір.</p> <p><b>ХТД:</b> Вправи на змішування основних і отримання похідних кольорів. Розбілення й затемнення кольору. Розміщення різних за розміром предметів на аркуші з дотриманням правил їх взаємного розташування. Виконання осіннього й зимового пейзажів. Передача кольором характеру музичного твору. Виготовлення святкових масок і прикрас.</p> <p><i>ХТ.: акварель, гуаш; монотипія, аплікація.</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> <i>М.Примаченко</i> Гороховий звір, Котячий цар, <i>С. Шишко</i> Київська сюїта, <i>І.Марчук</i> Зимовий ранок, <i>І.Шишкін</i> Зима, <i>І. Грабар</i> Зимовий пейзаж, <i>М.Глуценко</i> Зимовий день.</p> <p>Картини місцевих художників.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Імпровізація танцювальних образів до музики (тема “Фантазія”).</p> <p><b>ДМК:</b> М/ф «Фантазія», «Листоноша-сніговик», «Різдво», «Умка шукає друзів».</p> | <p><b>Музичне мистецтво</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/>         має уявлення про пісню і танець, темп, ритм у музиці;<br/> <b>розрізняє</b> пісні й танці; заспів і приспів у пісні;<br/> <b>характеризує</b> настрої музичних творів;<br/> <b>порівнює</b> звучання окремих інструментів (сопілка, бубон, скрипка);<br/> <b>уміє</b> співати пісні у відповідному темпі; передавати танцювальними рухами, жестами виражені в музиці емоції та почуття (радість, сум, подив тощо);<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> пісня, танець, куплет, інструментальний супровід, темп.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/>         має уявлення про основні та похідні, теплі й холодні, світлі й темні кольори;<br/> <b>розуміє</b> (за допомогою вчителя) значення кольору як засобу вираження настрою;<br/> <b>уміє</b> утворювати похідні, світлі й темні кольори, використовувати їх у власних композиціях; розміщувати предмети на аркуші;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> кольори (основні, похідні, холодні, теплі), картина.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/> <b>уміє</b> відтворити танцювальними рухами характер музики.</p> |
| <p><b>Тема 3. Загадки художніх мов</b><br/> <b>Музичне мистецтво</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p><b>Музичне мистецтво</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Вокальна та інструментальна музика, голоси та інструменти. Тембр. Музичний театр: опера, балет.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів (фразування). Сприймання музики, пластичне інтонування. Імпровізація закличок, нескладних ритмічних малюнків.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>Н.Барабаш</i> Опера «Колобкові мандри» (арія тіста та ін.), <i>Г.Гриневич</i> Опера-казка «Плескачик», <i>П.Чайковський</i> Балет «Лускунчик» (Танець феї Драже та ін.), Танець маленьких лебедів з балету «Лебедине озеро», <i>Р.Шуман</i> Балетна сценка, <i>І.Щербачов</i> «Пастка для Відьми» (дитяча опера)</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>Укр. нар. пісні «Котик», «Два півники», «А ми просо сіяли», «Катерина і Василь»; <i>Я.Степовий</i> Сніжинки, <i>В.Книш</i> Мама, <i>В.Верховинець</i> Ой чого ти, метелику?, <i>Л.Давидова</i> Пролісок, <i>А.Попович</i> Моїй матері, <i>М.Катричко</i> Подарунок мамі.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Об'ємна форма. Скульптура. Контур, силует. Пальчиковий, ляльковий театри. Художник у театрі. Сценічні костюми, декорації.</p> <p><b>ХТД:</b> Ліплення казкових персонажів. Виконання начерків театральних масок. Вирізування силуетів. Створення ескізу декорацій до театральної вистави. Поєднання різних художніх технік у колективній багатофігурній композиції «Театр ляльок».</p> <p><i>ХТ:</i> Силуетна аплікація, ліплення, конструювання з паперу, акварель, гуаш.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>П.Сезан</i> Арлекін та П'єро, <i>С.Сорін</i> Балерина, <i>Н.Гончаров</i> Ескіз костюмів до вистави «Золотий півник», <i>З.Серебрякова</i> Дівчинки-сільфіди.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Театр. Маски. Інсценізація народних пісень.</p> <p><b>ДМК:</b> М/ф Балет «Лускунчик», «Котик», мюзикл «Рукавичка». Х/ф «Мама».</p> | <p><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>має уявлення</b> про тембр в музиці; музичний театр; оперу і балет;</p> <p><b>розрізняє</b> голоси (жіночі, чоловічі, дитячі), звучання хору та оркестру;</p> <p><b>порівнює</b> вокальну та інструментальну музику;</p> <p><b>уміє</b> співати пісні у відповідному настрої, характері; створювати ритмічні, мелодичні, пластичні імпровізації;</p> <p><b>виявляє</b> власне емоційне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> опера, балет, соліст, хор, оркестр.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень (учениця)</b></p> <p><b>має уявлення</b> про роль художника в театрі, костюми, декорації;</p> <p><b>розрізняє</b> основні художні техніки (акварель, гуаш, ліплення, аплікація, конструювання) та матеріали;</p> <p><b>порівнює</b> художні образи в різних видах мистецтва;</p> <p><b>уміє</b> розташовувати предмети на малюнку залежно від їх форм і розмірів; створювати прості графічні, живописні та об'ємні композиції;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> контур, силует, художник у театрі.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень (учениця)</b></p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> театр, маска, костюм, декорація.</p> |
| <p><b>Тема 4. Як митці створюють красу</b></p> <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Композитор і виконавець. Диригент. Народна музика. Ритм. Мова музики (узагальнення). Музикант-педагог. Музика в кіно.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів (унісон). Сприймання музики, характеристика елементів музичної мови. Імпровізація ритмічних зворотів. Гра «Диригент і оркестр» (імітація).</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Музика у виконанні "троїстих музик", оркестру народних інструментів. <i>Й.С.Бах</i> Волинка, <i>В.Барвінський</i> Сонечко, <i>К.Стеценко</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень (учениця)</b></p> <p><b>має уявлення про</b> народну музику, роль композитора і виконавця у створенні музичного образу, музику в кіно;</p> <p><b>характеризує</b> елементи музичної мови (мелодія, ритм, темп тощо);</p> <p><b>порівнює</b> музичні та візуальні образи;</p> <p><b>уміє</b> співати, імпровізувати прості</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Опера «Лисичка, Котик і Півник», <i>М.Лисенко</i><br/> Фінал опери “Зима і весна”, <i>Е.Гріг</i> Весною,<br/> <i>К.Дебюссі</i> Доктор Gradus ad Parnassum,<br/> Н.Нижанківський. Івасик грає на чельйо,<br/> <i>Й.Штраус</i> Казки віденського лісу.<br/> Музичні твори місцевих композиторів.<br/> Орієнтовні твори для виконання:<br/> Укр. нар. пісні “Вийди, вийди сонечко”,<br/> “Бім-Бом”, “Скрипка і бубон”, “Ми маленькі<br/> дударі”; <i>Л.Левітова</i> Калинова сопілочка,<br/> <i>А.Філіпенко</i> Узяла лисичка скрипку, Вічний<br/> вогонь, <i>В.Лепешко</i> Веселий співак, <i>Т.Попатенко</i><br/> Урок, <i>М.Колодочка</i> Малювала голуба.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> Декоративне мистецтво. Орнамент. Іграшка<br/> (народна, сучасна). Декоративний живопис.<br/> Художник-педагог.<br/> ХТД: Передача стану природи та власного<br/> настрою у пейзажі. Створення декоративної<br/> композиції (“Квітуче дерево”, “Мелодія весни”).<br/> Ліплення іграшок з подальшим їх декоруванням.<br/> Вправи на побудову простих орнаментів.<br/> Виконання колективної декоративної композиції<br/> (“Танок квітів”).<br/> ХТ: розпис, ліплення, аплікація з природних<br/> матеріалів, витинанка.<br/> Орієнтовні твори для сприймання:<br/> Народні іграшки (Косівська, Опішнянська<br/> тощо), <i>Л.Нікуліна</i> Бариня з песиком,<br/> <i>З.Бездєнежних</i> Няня; <i>С.Лебєдєв</i> Дівчинка з<br/> метеликом, <i>М.Реріх</i> Еверест, <i>А.Куїнджі</i> Вечір на<br/> Україні.<br/> Роботи місцевих художників та майстрів<br/> ДПМ.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> Рольова гра „Митці” (композитор,<br/> виконавець, художник, художник-мультиплікатор).<br/> Театралізація: <i>О.Білаш - Г.Чубач</i> „Свято Букваря”.<br/> ДМК: М/ф: “Великий вальс”, «Пластилінова<br/> ворона», «Гра», «Вінні Пух», «Бременські<br/> музиканти». Х/ф «Переписуючи Бетховена».</p> | <p>мелодичні та ритмічні звороти;<br/> <b>виявляє</b> власне емоційне<br/> ставлення до музичних творів;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> народна<br/> музика, композитор, виконавець,<br/> диригент, ритм.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> <b>Учень</b> (учениця)<br/> <b>має уявлення</b> про декоративне<br/> мистецтво, народну іграшку та розпис;<br/> <b>порівнює</b> природні форми та їх<br/> декоративні зображення;<br/> <b>уміє</b> ліпити іграшки, створювати<br/> нескладні декоративні композиції та<br/> орнаменти; вирізувати з паперу<br/> симетричні зображення; виконувати<br/> малюнки-імпрровізації у процесі<br/> сприймання народних пісень;<br/> <b>використовує</b> різні художні<br/> техніки та матеріали;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> народна<br/> іграшка, орнамент, розпис.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/> <b>уміє</b> імпрровізувати найпростіші<br/> ролі в театралізаціях;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b><br/> мультфільм, художник-мультиплікатор.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## 2 клас. КРАСА ДОВКІЛЛЯ В МИСТЕЦТВІ

70 годин (2 год. на тиждень, із них 8 год. - резервний час)

| Зміст навчального матеріалу              | Державні вимоги до навчальних досягнень учнів |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <b>І тема. Пори року і народні свята</b> |                                               |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Природа в музиці (пасторальна музика). Програмна музика. Ритм. Музика народних свят і обрядів (осінній цикл).</p> <p><b>ХТД:</b> Спів дитячих і календарно-обрядових пісень (осінній цикл). Сприймання музичних творів, визначення настроїв. Виконання ритмічного супроводу до пісень. Ритмічні імпровізації.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Укр. нар. пісні “Женчичок-бренчичок” та ін., <i>В.Косенко</i> Пасторальна, Дощик, <i>М.Чембержі</i> Хмаринка, <i>А. Вівальді</i> Осінь, <i>Р.Шуман</i> Веселий селянин, <i>М.Мусоргський</i> Гопак, <i>П.Чайковський</i> Осіння пісня, <i>К.Хачатурян</i> Балет “Цибуліно”.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>Укр. нар. пісні “Пішли діти в поле”, “Вийшли в поле косарі”, “Ходить гарбуз по городу”; <i>А.Мігай</i> Дощик, <i>М.Ведмедеря</i> Осінь, <i>А.Кос-Анатольський</i> Помідорчик.</p> <p style="text-align: center;"><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Жанри мистецтва. Пейзаж (міський, сільський, морський, гірський, лісовий). Центр композиції. Колірна гама. Натюрморт.</p> <p><b>ХТД:</b> Створення осіннього пейзажу в холодній або теплій гамі з елементарною передачею плановості простору (розмір та розміщення на аркуші елементів пейзажу); динамічної композиції; натюрморту (“Свято врожаю”). Зображення овочів і фруктів (за мотивами балету «Цибуліно).</p> <p><i>Т: гуаш, акварель по мокрому, графіка, колаж, роздмухування, штампкування</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>Г.Зоря</i> Червоні маки, <i>Й.Бокшай</i> Парк в Ужгороді, <i>М.Глуценко</i> Осінь, <i>О.Шовкуненко</i> Золота осінь, Старий дуб, <i>П.Волокидін</i> Хмари над морем, <i>М.Тимченко</i> Вітер, <i>А.Мартон</i> Після дощу, <i>В.Сюрха</i> Осінь, Натюрморт, <i>Ф.Гуменюк</i> Обжинки, <i>О. Новаківський</i> Натюрморт.</p> <p>Картини місцевих художників.</p> <p style="text-align: center;"><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Інсценізація народних (обжинкових) пісень “Пішли діти в поле”, “Вийшли в поле косарі” та ін.</p> <p>ДМК: м/ф «Ходить гарбуз по городу», «Аліса у країні Чудес», «Бембі», «Чіполіно», д/ф «Птахи».</p> | <p style="text-align: center;"><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень (учениця)</b></p> <p><b>має уявлення</b> про ритм у житті (пори року тощо), у музиці, мистецтві;</p> <p><b>порівнює</b> засоби музичного та образотворчого мистецтва у відображенні природи;</p> <p><b>розрізняє і характеризує</b> основні елементи музичної мови;</p> <p><b>уміє</b> співати в унісон, виконувати пісні з елементами театралізації, створювати найпростіший ритмічний супровід, пластичні рухи до пісні;</p> <p><b>виявляє</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> ритм, календарно-обрядові пісні, програмна музика, пасторальна музика.</p> <p style="text-align: center;"><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>має уявлення про:</b> пейзаж і натюрморт як жанри образотворчого мистецтва</p> <p><b>розрізняє</b> види пейзажів; особливості натюрморту</p> <p><b>порівнює</b> осінні образи у різних жанрах мистецтва;</p> <p><b>пояснює вибір</b> формату, техніки, кольорового рішення власної композиції;</p> <p><b>уміє</b> елементарно передавати плановість простору у пейзажі, характерну форму овочів і фруктів у натюрморті;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> пейзаж, ближній план – дальній план, лінія горизонту; натюрморт.</p> <p style="text-align: center;"><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>уміє</b> виконувати танцювальні рухи, інсценізації;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> обряд.</p> |
| <p><b>Тема 2. Мистецтво і рукотворний світ</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Тембри інструментів, групи симфонічного оркестру. Ансамбль “троїсті музики”. Музика народних свят (зимовий цикл: колядки, щедрівки).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p style="text-align: center;"><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>має уявлення про</b> відображення в музиці явищ природи;</p> <p><b>порівнює</b> тембри музичних</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>ХТД:</b> Спів колядок, щедрівок (зокрема в ансамблі, із супроводом ансамблю дитячих інструментів). Сприймання музики, характеристика тембрів інструментів. Створення ритмічних діалогів (бубон – трикутник).</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Твори для народних інструментів (бандури, сопілки, “троїстих музик”); <i>В.Кирейко</i> Награвання Лукаша з опери “Лісова пісня” та з балету М. Скорульського “Лісова пісня”, <i>Й.Бах</i> Жарт, <i>В.А.Моцарт</i> Концерт для арфи і флейти з орк. (І ч.); <i>С.Прокоф'єв</i> “Петрик і вовк”; <i>А.Вівальді</i> Зима.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>Укр. колядки та щедрівки: “Щедрик”, “Ой хто, хто Миколая любить”, “Нова радість стала”; чеська нар. пісня “Грай сопілко, грай”; <i>А.Філіпенко</i> Узяла лисичка скрипку, Ой, заграйте, дударики, <i>Ю.Рожавська</i> Чарівна сопілочка, <i>І.Кириліна</i> Розгнівилась на літо зима, <i>М.Колодочка</i> Малювала голуба, Різні голоси.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Живопис. Кольори та їх відтінки. Рух у пейзажі. Естетичне оформлення народних свят. Витинанка.</p> <p><b>ХТД:</b> Вправи на утворення градацій тону ахроматичних кольорів, висвітлення й затемнення хроматичних кольорів. Малювання зимового пейзажу; створення образу зимового дерева (“Сумна верба”, “Сни зимового дерева”). Передача руху у пейзажі. Вирізування простих симетричних форм (витинанок) для колективної декоративної композиції.</p> <p><i>ХТ: гуаш, акварель, воскові олівці, витинанка, аплікація з природних матеріалів, монотипія, графографія</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>І.Труш</i> Трембітарі, <i>М.Білас</i> Лісова пісня, Щедрівка. <i>К. Мане</i> Флейтист, <i>З.Серебрякова</i> Дівчатка біля роялю, <i>С.Федоров</i> Зимовий вечір, <i>А.Коцка</i> Зима в селі Тихий, <i>В.Наконечний</i> Син Божий народився. <i>М. Глуценко</i> Зимовий день, <i>С.Шишко</i> Парк взимку, <i>Т.Яблонська</i> Зима в Києві, <i>І.Марчук</i> Слід сонця на снігу. Витинанки.</p> <p>Картини місцевих художників та вироби майстрів ДПМ</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Театр “Вертеп”. Розігрування сценок із зимових обрядів (“Коза”, “Зірка”).</p> <p><b>ДМК:</b> балет «Петрик та Вовк», м/ф «Петрик та Вовк, «Пригоди кота Леопольда», «Леді та Бродяга», «Фантазія», «Різдво», «Ніч перед Різдвом». Х/ф “Один удома”, «Елвін і бурундуки»</p> | <p>інструментів; образи природи у творах музики та живопису;</p> <p><b>розрізняє і характеризує</b> звучання українських народних інструментів (“троїсті музики”, бандура), інструментів симфонічного оркестру (струнні, духові, ударні);</p> <p><b>уміє</b> виразно співати пісні, грати в ансамблі й створювати ритмічний акомпанемент;</p> <p><b>виявляє</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтується в поняттях:</b> симфонічний оркестр, тембр, колядки, щедрівки, троїсті музики, ансамбль.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>має уявлення</b> про живопис; традиційні народні свята та їх естетичне оформлення;</p> <p><b>порівнює</b> різні види мистецтва (музичний і живописний пейзажі);</p> <p><b>аналізує</b> використання художником колірної гами (теплої чи холодної) для відтворення стану та настрою у природі;</p> <p><b>уміє</b> утворювати світлі й темні кольори та поєднувати їх у власних композиціях; передавати положення предметів у просторі (в пейзажах); вирізувати прості витинанки;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> кольорова гама, витинанка.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>Виконує-імпровізує</b> ролі персонажів вертепу;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> вертеп, різдвяні свята.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Тема 3. Бринить природи мова кольорова</b></p> <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Музика народних свят (весняний цикл).<br/>Образи тварин у мистецтві. Регістр.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів. Сприймання музики, характеристика тембрів інструментів. Добір тембрів інструментів до образів тварин, імпровізації весняних закличок.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> <i>К.Дебюссі</i> Сніг танцює, <i>В.Губа</i> Ведмідь-бешкетник, <i>К.Сен-Санс</i> Карнавал тварин, <i>А.Римський-Корсаков</i> Опера “Снігуронька” (пролог, фінал), <i>П.Чайковський</i> Масляна, Пісня жайворонка, <i>Л.Ревуцький</i> Веснянка, <i>М.Лисенко</i> Опера-казка “Коза-дереза”.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i><br/>         Укр. нар. пісні “Котику сіренький”, “Подоланочка”, “Вийди, вийди, Іванку”; <i>Я.Степовий</i> Сніжинки, <i>Є.Крилатов</i> Колискова ведмедиці, <i>В.Гребенюк</i> Левеня, Кенгуру, <i>О.Янушкевич</i> Весняні котики, <i>М.Лисенко</i> Пісні з опери-казки “Коза-дереза”, <i>Е.Брилін</i> Мамина усмішка.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Анімалістичний жанр у графіці, живописі, скульптурі. Графічна, живописна, пластична композиції. Ілюстрація. Писанки.</p> <p><b>ХТД:</b> Малювання та ліплення тварин (домашніх, диких, героїв казок та мультфільмів). Вирізування витинанок за мотивами весняних обрядових свят. Виконання колективної живописної декоративної композиції (“І спів пташиний вабить душу”, “Чудернацькі коти”; “У світі опери-казки”).</p> <p><i>ХТ: рисунок, живопис, ліплення, витинанка, аплікація, плямографія, діатипія</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> <i>Г.Нарбут</i> Зима, <i>І.Вапнярська</i> Зима, <i>М.Примаченко</i> Лев, Казковий птах, <i>В.Панко</i> Синій птах, <i>К.Білокур</i> Котики, <i>А.Матісс</i> Червоні риби, <i>В.Васнецов</i> Ескізи декорацій і костюмів до опери “Снігуронька”, <i>Д.Нарбут</i> Масляниця, <i>І.Білінський</i> Стрітення, <i>В.Кустодієв</i> Масляна.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Театр. Виконання пісень-ігор (“Подоланочка”), фрагментів опери-казки <i>М.Лисенка</i> “Коза-дереза”.</p> <p><b>ДМК:</b> Х/ф “Снігуронька”, «Синій птах», м/ф “Умка”, «Братик Ведмідь», «Канікули Боніфація», «Дамбо», «Король Лев», «Снігуронька».</p> | <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень /учениця</b><br/> <b>має уявлення про</b> регістри (високий, середній, низький); елементи нотного запису;<br/> <b>розрізняє</b> і характеризує тембри й регістри вокальних голосів та музичних інструментів;<br/> <b>порівнює</b> музичні твори за характером і настроєм; образи природи в музиці та живопису;<br/> <b>уміє</b> виконувати пісні, імпровізувати мелодії веснянок-закличок; пластично і графічно зображувати рух мелодії;<br/> <b>виявляє</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> регістр, веснянка, опера-казка.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b><br/> <b>має уявлення про</b> анімалістичний жанр; ілюстрацію; народні обряди весняного циклу, мистецтво писанки;<br/> <b>характеризує</b> особливості форми тварин на основі спостереження;<br/> <b>порівнює</b> живописний, графічний і декоративний пейзажі;<br/> <b>уміє</b> ліпити фігуру тварини (з одного шматка пластиліну та кількох частин), зокрема казкових персонажів; вирізувати з паперу нескладні симетричні та асиметричні витинанки; передавати характер музичних творів в імпровізаціях-малюнках;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> анімалістичний жанр, ілюстрація.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень/учениця</b><br/> <b>уміє</b> передавати характер казкових персонажів за допомогою жестів, рухів;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> мультиплікаційний і художній фільм.</p> |
| <p><b>Тема 4. Образи рідної землі</b></p> <p><b>Музичне мистецтво</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p><b>Музичне мистецтво</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Музика народних свят (літній цикл). Календарно-обрядові пісні (узагальнення). Обробка народної пісні. Оркестр народних інструментів. Живописні мотиви у програмній музиці. Концерт.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів, виконання соло, в ансамблі, хорі, з інструментальним супроводом і без нього. Сприймання музики, характеристика музичної мови. Імпровізації в народних обрядах.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Укр. нар. пісня “Гей, на Івана, гей, на Купала” в обр. А.Вахнянина, “Віночок” на теми укр. нар. пісень для оркестру народних інструментів, <i>П. Чайковський</i> Баркарола, I Концерт для ф-но з орк. (Фінал), <i>Е.Гріг</i> Пташка, Метелик, Ранок із сюїти “Пер Гюнт”, <i>С.Прокоф’єв</i> Вечір. Дощ і веселка, <i>А.Вівальді</i> «Пори року» (Весна. Літо), <i>М.Равель</i>. Сумні пташки. Нічні метелики.</p> <p>Музичні твори у виконанні місцевих виконавців</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p><i>Л.Давидова</i> Наша рідна Україна, <i>І.Кириліна</i> Вінок з барвінку, <i>Ю.Шевченко</i> Чудеса розсипав дощик, <i>В.Таловиря</i> Оленчини вишивки, <i>В.Ведмедеря</i> Вишиванка, <i>Н.Рубальська</i> Різні барви у природи, <i>О.Яковчук</i> Річенька, <i>Ю.Михайленко</i> Мати-Україна, <i>Т.Жупаніна</i> Рання бджілка.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Декоративно-ужиткове мистецтво. Оздоблення національного костюму. Вишивка. Прикраси. Образи рідної землі у пейзажних композиціях. Портрет (ознайомлення).</p> <p><b>ХТД:</b> Зображення квітучого дерева у різних художніх техніках. Вирізування розеткових витинанок. Ліплення елементів національного костюму (прикраси). Створення ритмічної орнаментальної композиції за мотивами народних вишивок; виконання колективної композиції з кольорового паперу (“Русалчин віночок”).</p> <p><b>ХТ:</b> гуаш, акварель, витинанка, ліплення, штампування, роздмухування, набризок.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>Т.Яблонська</i> Квітуче дерево, Пейзаж із човном, <i>К.Трутовський</i> Вдягають вінок, <i>А.Коцька</i> Гуцулка, <i>М.Носенко</i> Українка, <i>К.Білокур</i> Натюрморт із колоссям і глечиком, <i>М.Тимченко</i> Свято Івана Купала, <i>Ф.Приймаченко</i> Квітка папороті, <i>В.Іванів</i> Прогулянка до сонця, <i>С.Шишко</i> Польові квіти.</p> <p>Картини місцевих художників та вироби майстрів ДПМ</p> | <p><b>Учень/учениця</b><br/><b>має уявлення про</b> українські народні свята та обряди, роль музики в них;</p> <p><b>розрізняє</b> вокальні голоси та інструменти;</p> <p><b>характеризує</b> музичні особливості календарно-обрядових свят і називає пісні відповідно до пори року;</p> <p><b>порівнює</b> звучання пісні в обробці для хору та оркестру народних інструментів;</p> <p><b>уміє</b> співати календарно-обрядові пісні, дотримується правил співу; виконує найпростіші вокальні й інструментальні імпровізації;</p> <p><b>виявляє</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> обробка пісні, оркестр народних інструментів, концерт, цикл.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b><br/><b>має уявлення про</b> декоративно-ужиткове мистецтво; елементи оздоблення українських костюмів; портрет;</p> <p><b>порівнює</b> твори образотворчого мистецтва за колоритом, настроєм;</p> <p><b>характеризує</b> нескладні пейзажі, натюрморти, твори декоративного мистецтва;</p> <p><b>уміє</b> виготовляти об’ємні прикраси з пластичних матеріалів, створювати ритмічні орнаментальні композиції; ілюструвати прослухані музичні твори; утворювати різні відтінки кольору.</p> <p><b>використовує</b> графічні, живописні, декоративні техніки та матеріали для створення художніх образів;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> український костюм, вишивка.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/><b>Учень/учениця</b></p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| <p align="center"><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Участь в обрядах (Івана Купала) з елементами вокальної та танцювальної імпровізації</p> <p><b>ДМК:</b> М/ф «Зачарований хлопчик», «Квітка папороті», «Дванадцять місяців», «Спляча красуня». Д/ф «Марія Примаченко».</p> | <p><b>уміє</b> виконувати-імпровізувати театралізовані елементи в народних обрядах;</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|

### 3 клас. ОБРАЗ ЛЮДИНИ В МИСТЕЦТВІ

70 годин (2 год. на тиждень, із них 8 год. - резервний час)

| <i>Зміст навчального матеріалу</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <i>Державні вимоги до навчальних досягнень учнів</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p align="center"><b>І тема. Мистецькі мандри казкових персонажів</b></p> <p align="center"><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Інтонація і музичний образ. Елементи розвитку музики: повтор, контраст. Характер інтонації: наспівна, декламаційна (речитатив), моторна (рух). Казкові персонажі в музиці. Музичний і художній портрети (порівняння).</p> <p><b>ХТД:</b> Спів. Сприймання та елементарна вербальна інтерпретація музики. Імпровізація інтонацій-характеристик і музичних діалогів казкових героїв.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Фрагменти з опер і балетів: <i>С.Прокоф'єв</i> "Попелюшка" (вальс, галоп), <i>В.Гомоляка</i> "Кіт у чоботях", <i>І.Стравінський</i> "Петрушка" (танок ляльок), <i>М.Римський-Корсаков</i> "Казка про царя Салтана" (Вступ, «Три дива», арія Царівни Лебідь); <i>Д.Кабалевський</i> Базіка, <i>В.Косенко</i> Петрушка, <i>С.Рахманінов</i> Полішинель, <i>М.Равель</i> Хлопчик-мізинчик.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>Й.Брамс Петрушка, <i>Г.Подельський</i> Крокус Буратіно, <i>А.Мігай</i> Мультики, <i>Л.Маркелов</i> Золотий ключик, <i>Є.Птичкін</i> Казка світами мандрує, <i>О.Рибніков</i> Пісенька Червоного Капелюшка.</p> <p align="center"><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Зображення людини в живописі, графіці, скульптурі, декоративно-ужитковому мистецтві. Казкові персонажі в книжкових ілюстраціях. Художник-ілюстратор. Портрет. Художній і музичний портрети (порівняння).</p> <p><b>ХТД:</b> Виявлення характерних особливостей зображення фігури людини в різних видах мистецтв. Зображення персонажів відомих казок, мультфільмів у стані спокою. Ліплення простих ляльок (рельєф). Малювання ілюстрацій до казок. Портретна галерея (колективна робота).</p> | <p align="center"><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b><br/><b>має уявлення про</b><br/>виражальні можливості музичної інтонації, характер інтонації, розвиток музики;</p> <p><b>визначає</b> характери казкових персонажів за їх музичними характеристиками;</p> <p><b>порівнює</b> казкові образи (портрети) у різних видах мистецтва;</p> <p><b>уміє</b> співати пісні, імпровізувати музичні інтонації, ритмічний супровід до пісень;</p> <p><b>виявляє і висловлює</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> вальс, галоп, лібрето.</p> <p align="center"><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень /учениця</b><br/><b>має уявлення про</b> портрет</p> <p><b>порівнює</b> казкові образи, створені засобами музичного, образотворчого, театального мистецтва;</p> <p><b>виявляє і висловлює</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>уміє</b> створювати образи казкових персонажів у різних техніках; прості ілюстрації до казок;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b></p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>ХТ: рисунок (графітні, кольорові олівці), гуаш, ліплення (глина, солоне тісто, пластика, пластилін), паперопластика.</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> <i>М.Жук Казка, В.Васнецов Оленка, П.Холодний Казка про дівчину і паву, П.Пікассо Портрет сина Паоло, Арлекін, З.Серебрякова Автопортрет у костюмі П'єро, Е.Дега Блакитні танцівниці, М.Врубель Царівна-Лебідь, ілюстрації до казок.</i></p> <p>Картини місцевих художників та вироби майстрів ДПМ</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/>         Ляльковий театр. Види ляльок. Анімація.<br/> <b>ДМК:</b> М/ф «Піноккіо» “Котигорошко”, “Пригоди kota у чоботях”, «Червоний капелюшок», «Пароплавчик Віллі»; к/ф “Нові пригоди kota у чоботях”, “Попелюшка”, «Пригоди Буратіно», «Казка про царя Салтана».</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>портрет, портретна галерея, художник-ілюстратор.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> <b>Учень/учениця</b><br/> <b>має уявлення про</b> види ляльок;<br/> <b>порівнює</b> засоби художніх фільмів і мультфільмів.<br/> <b>уміє</b> використовувати різні інтонації для передачі характерів казкових персонажів-ляльок.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p><b>Тема 2. Легендарні герої в мистецтві</b><br/> <b>Музичне мистецтво</b><br/>         Героїчні образи в музиці. Пісенність, декламаційність, маршовість у вираженні героїчних настроїв і почуттів. Розвиток музики у варіаціях, контраст у симфонії. Виразальні властивості мелодії та супроводу (гармонії), ладу (мажор-мінор). Вокальні жанри: дума.<br/> <b>ХТД:</b> Спів, імпровізація пісень і декламаційних інтонацій. Сприймання та аналіз-інтерпретація музики, стеження за її розвитком. Створення варіантів супроводу до героїчних пісень-маршів (на дитячих інструментах).<br/> <i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> <i>О.Бородін «Богатирська симфонія» (І ч., головні теми), хор «Сонцю красному слава» з опери «Князь Ігор», Б.Фільц «Київський триптих» (Дзвони), Є.Адамцевич Запорозький марш, Р.Савицький. Варіації на тему пісні «Їхав стрілець на війноньку», В.Барвінський Пісня лірника, Л.Бетховен V симфонія (І ч.), Н.Паганіні Каприс № 24, Дума про турецьку неволю.</i><br/> <i>Орієнтовні твори для виконання:</i><br/>         Укр. нар. пісні “Їхав козак за Дунай”, “Гей, там на горі Січ іде», колядки та щедрівки (за вибором); <i>М.Гайворонський Їхав стрілець на війноньку, М.Мельник Україно-дівчино, М.Балема Козацькому роду нема переводу, М.Дремлюга Наш співець Тарас, О.Янушкевич Біла казка.</i></p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> | <p><b>Музичне мистецтво</b><br/> <b>Учень/учениця</b><br/> <b>має уявлення</b><br/>         про героїчні образи в музиці та засоби їх вираження;<br/> <b>визначає і характеризує</b> контрастні теми у симфонії, розвиток музики у варіаціях;<br/> <b>розрізняє</b> пісенні, декламаційні, танцювальні, маршові інтонації;<br/> <b>порівнює</b> засоби вираження героїчного в музиці, живопису, скульптурі;<br/> <b>уміє</b> співати виразно пісні, створювати супровід до пісень-маршів; графічно зображувати розвиток мелодії і супроводу;<br/> <b>виявляє і висловлює</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b><br/>         дума, симфонія, варіації, лад.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> <b>Учень/учениця</b></p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Героїчні образи в образотворчому мистецтві. Статика і динаміка. Скульптура (кругла, рельєф). Пам'ятник. Ордени і медалі. Буквиця.</p> <p><b>ХТД:</b> Вправи на зображення голови людини з виявленням основних пропорцій (елементарно). Передача руху людини в об'ємному зображенні. Зображення героїчних персонажів міфів і казок (рельєф у круглій формі). Виявлення характеру персонажа художніми засобами ("Котигорошко", козаки та ін.). Малювання буквиць для оформлення сучасних книжок.</p> <p><i>ХТ:</i> рисунок (кольорові олівці (воскові, акварельні), фломастери), ліплення (глина, солоне тісто, пластика, пластилін), гуаш.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Ікона "Диво Георгія про Змія", В.Васнецов Богатири, Боян з гусями; народна картина "Козак-Мамай", Л.Жоголь Гобелен «Київ», І.Марчук Пробудження, І.Скицюк Доля, В.Сухенко Маруся Чурай, І.Рєпін Запорожці пишуть листа турецькому султанові, П.Андрусів Козацькі старшини, М.Колядко Козацька розвідка в степу, В.Шум Кобзар, Л.Позен Лірник, Т.Шевченко Автопортрети. Пам'ятники Т.Шевченку, Б.Хмельницькому, Я.Мудрому та ін.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Інсценізації укр. нар. пісень «Гей там на горі Січ іде», «Коза». Гра «Оживи картину» (Ф.Красицький Гість із Запоріжжя" та ін.)</p> <p><b>ДМК:</b> М/ф "Дума про козака Голоту", «Різдво». К/ф Іванове дитинство» (А. Тарковський)</p> | <p><b>має уявлення про:</b></p> <p>героїчне в образотворчому мистецтві; різновиди скульптури; особливості статичної та динамічної композицій;</p> <p><b>порівнює</b> образи, створені композиторами і художниками; кольорову гаму з ладом у музиці (мажор – мінор);</p> <p><b>уміє</b> ліпити фігуру людини (на елементарному рівні); передавати характер персонажа художніми засобами; створювати рельєфні зображення; малювати буквицю до міфу, оповідання чи вірша.</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b></p> <p>скульптура (кругла, рельєф), пам'ятник, буквиця.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>уміє</b> відтворювати характер музично-поетичних образів під час інсценізацій пісень;</p> <p><b>порівнює</b> засоби художніх фільмів і мультфільмів.</p> |
| <p><b>Тема 3. Комічні та фантастичні образи</b></p> <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Гумористичні і фантастичні образи в музиці. Жанри: гумореска, фантазія. Виразальні засоби музики (гармонія). Розвиток музики, кульмінація. Музичний та художній портрети (порівняння). Ознайомлення з елементами нотного запису.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів, відтворення жартівливого настрою пісень, пластичне інтонування. Сприймання та елементарна вербальна інтерпретація музики, стеження за її розвитком, визначення кульмінації. Імпровізації фантастичних образів на дитячих інструментах (Баба-Яга, Гном, Снігова королева).</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Ж.Колодуб Снігова королева, Г.Сасько "Крижаний палац Снігової королеви", М.Римський-Корсаков "Золотий півник" (4 портрети), Е.Гріг Похід гномів, М.Мусоргський Гном, Баба-Яга, П.Чайковський Баба-Яга, В.Моцарт Фантазія, Р.Шуман Фантастична п'єса,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>має уявлення</b> про комічне і фантастичне в музичному мистецтві;</p> <p><b>визначає</b> кульмінацію в розвитку музики;</p> <p><b>характеризує</b> засоби музичної виразності у створенні образу;</p> <p><b>порівнює</b> особливості комічних і фантастичних образів у різних видах мистецтва;</p> <p><b>уміє</b> співати, імпровізувати «музичні портрети» та «музичні діалоги» на дитячих інструментах;</p> <p><b>виявляє і висловлює</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b></p> <p>фантазія, гумореска.</p>                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>М.Глинка</i> Марш Чорномора, <i>Д.Шостакович</i> Вальс-жарт, <i>В.Косенко</i> Гумореска, <i>В.Сільвестров</i> Скерцо, <i>А.Лядов</i> Кікімора.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>Укр. нар. комічні пісні: «Іде, іде дід, дід», "Грицю, Грицю, до роботи", "Про Омелька", "Ой джигуне, джигуне" та ін.; <i>В.Полянський</i> Мрії збуваються, <i>А.Мігай</i> Зимонька-зима, <i>А.Лук'яненко</i> Баба Яга, <i>Г.Гладков</i> Пісенька друзів, <i>Г.Сасько</i> Пісенька Капітошки, <i>І.Киріліна</i> Зелене слоненя, <i>Леся Горова</i> Дві пісеньки.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Комічні й трагічні, чарівні й фантастичні образи в різних видах мистецтва. Скульптурні зображення в архітектурних спорудах (ознайомлення). Контраст. Комікс. Цирк. Сюжетна композиція.</p> <p><b>ХТД:</b> Створення ескізу сторінки календаря із зображенням комічних і фантастичних персонажів. Виконання сюжетної композиції. Силует (вирізування та утворення з плями). Ліплення героїв циркових вистав з передачею характеру (наприклад, для оздоблення центрального входу в будівлю цирку). Виконання ескізу театральної завіси чи декорації Колективна композиція за мотивами відомих мультфільмів.</p> <p><i>ХТ:</i> рисунок (кольорові олівці (воскові, акварельні), крейди) акварель, гуаш, ліплення (глина, пластилін, солоне тісто, пластика), аплікація.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>М.Примаченко</i> Три діди, Лежень ліг під яблунею, <i>В.Іванів</i> Щедрий вечір, <i>З.Серебрякова</i> Катя у блакитному під ялинкою, <i>П.Брейгель</i> Зимовий пейзаж, <i>І.Грабар</i> Лютнева блакить, <i>Г.Нарбут</i> Родина, <i>В.Васнецов</i> Кошій безсмертний, Боротьба зі змієм, Баба Яга, <i>І.Білібін</i> Ілюстрації до казки "Золотий півник", <i>К.Богаєвський</i> Кораблі, <i>З.Церетелі</i> Клоуни, <i>А.Гауді</i> Парк Гуель, Нотр-Дам де Парі, <i>В.Городецький</i> Будинок з Химерами.</p> <p>Картини місцевих художників та вироби майстрів ДПМ</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Образи людини: театр, кіно, цирк. Інсценізації укр. нар. пісень «Іде, іде дід, дід», «Грицю, Грицю, до роботи».</p> <p><b>ДМК:</b> М/ф «Снігова королева», «Золотий півник», «Білосніжка і сім гномів», «Бременські музиканти», «Фантазія». К/ф «Королівство кривих дзеркал», «Аліса в країні чудес»</p> | <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p>має уявлення про комічне та фантастичне в образотворчому мистецтві;</p> <p>розрізняє засоби виразності графіки, живопису, скульптури у створенні комічних і фантастичних образів;</p> <p>порівнює комічні і трагічні образи в різних видах мистецтва;</p> <p>виявляє і висловлює власне емоційно-естетичне ставлення до творів мистецтва;</p> <p>уміє передавати контрастні стани та настрої (день – ніч, добро – зло, радість – сум) у різних видах художньої діяльності; створювати об'ємні образи з глини, пластиліну, солоного тіста (пластичний та конструктивний спосіб);</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b></p> <p>комічне, трагічне, фантастичне, силует, контраст, архітектурні споруди.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p>має уявлення про особливості створення художніх образів у цирку, театрі (рухи, жести, міміка);</p> <p>порівнює засоби виразності у кіно і театрі;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b></p> <p>сцена, завіса, антракт, цирк.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Тема 4. Краса людської духовності</b></p> <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Відображення в музиці світу людини, її почуттів (дружби, любові до матері, Батьківщини). Синтез мистецтв у храмі. Поліфонія (канон). Орган. Жанри: токата, прелюдія.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів, пластичне інтонування. Сприймання та елементарна вербальна інтерпретація музики. Імпровізація різних інтонацій (ніжності, грайливості, піднесеності, урочистості), музичних діалогів. Гра в ансамблі.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>В.Сокальський</i> Дівчина-сиротинка, <i>У гаю</i>, <i>С.Прокоф'єв</i> Джульєтта – дівчинка, <i>Л.Бетховен</i> Симфонія «Пасторальна» (II ч.), <i>Й.С.Бах</i> Токата ре мінор (орган), <i>Ф.Шуберт</i> Аве Марія, <i>П.Чайковський</i> Мама, <i>М.Раков</i> Цикл «Портрети», <i>А.Ведель</i> «Богородиця Діво, радуйся!», <i>А.Пашкевич</i> Степом, степом,</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p><i>Б.Савельєв</i> Справжній друг, <i>Ю.Шевченко</i> Мама, <i>А.Мігай</i> Зелений світ, <i>А.Вахнянин</i> Веснянка, <i>Ю.Шевченко</i> Писанки, <i>М.Штанько</i> Я маму люблю, <i>Г.Сорокопуд</i> Свято Перемоги.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Дитячий портрет. Образи Мадонни, Матері в образотворчому мистецтві. Стилізація природних форм. Писанки та інші традиційні види декорування яєць. Натюрморт.</p> <p><b>ХТД:</b> Передача характерних рис обличчя дитини; зображення фігури дитини в русі. Портрет мами. Виготовлення листівки для ветерана. Виконання вправ на створення стилізованих зображень рослин, тварин, людей. Вирізування стрічкових витинанок. Писанки, дряпанки, мальованки. Натюрморт («Букет для мами» тощо).</p> <p><i>ХТ:</i> рисунок (кольорові олівці (воскові, акварельні), крейди), акварель, гуаш, розпис.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p><i>Рафаель Санті</i> Сікстинська мадонна, <i>Мадонна зі щигликом</i>, <i>Леонардо да Вінчі</i> Мадонна Літта, <i>Т.Яблонська</i> Вечір, <i>І.Труш</i> Гуцулка з дитиною, <i>І.Іжакевич</i> Мати йдуть, <i>Пінтуріккьо</i> Портрет хлопчика, <i>П.Ренуар</i> Портрет сина, <i>Д.Веласкес</i> Портрет інфанти Маргарити, <i>П.Кончаловський</i> Марго танцює, <i>В.Іванів</i> Оксана, <i>Ф.Манайло</i> Хлопчик з ягнятком.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Гра «Оживи картину» (театралізація, створення умовних діалогів).</p> | <p><b>Музичне мистецтво</b></p> <p><b>Учень (учениця)</b></p> <p><b>має уявлення</b></p> <p>про синтез мистецтв у храмі, поліфонію;</p> <p><b>визначає</b> на слух звучання органу;</p> <p><b>характеризує</b> зміст прослуханих музичних творів, роль засобів виразності;</p> <p><b>уміє</b> виразно виконувати пісні, грати в ансамблі на дитячих інструментах, імпровізувати елементарні музичні діалоги;</p> <p><b>виявляє і висловлює</b> власне емоційно-естетичне ставлення до прослуханих музичних творів;</p> <p><b>орієнтуються у поняттях:</b></p> <p>поліфонія, канон, орган, прелюдія, токата.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>має уявлення</b> про образ матері, Мадонни у мистецтві; про особливості зображення художниками людських облич;</p> <p><b>називає</b> різні види мистецтв;</p> <p><b>визначає</b> особливості колірної гами українських писанок, їх основні символи;</p> <p><b>порівнює</b> образи матері та дітей, створені композитором, художником, скульптором, актором;</p> <p><b>виявляє і висловлює</b> власне емоційно-естетичне ставлення до творів мистецтва;</p> <p><b>уміє</b> виконувати нескладні витинанки, мальованки і дряпанки; передавати у портретах друзів своє ставлення до них; виражати свою любов до матері у живописних композиціях;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b></p> <p>стилізація, витинанка, мальованка, дряпанка.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>уміє</b> імпровізувати найпростіші ролі в театралізаціях;</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                            |                                          |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| ДМК: К/ф “Зоряний хлопчик”, «Мама», «Синій птах»; м/ф “Айболить”, «Дамбо». | орієнтується у поняттях: діалог, монолог |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|

#### 4 клас. СВІТ У МИСТЕЦЬКИХ ШЕДЕВРАХ

| Зміст навчального матеріалу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Державні вимоги до навчальних досягнень учнів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>І тема. Мій мальовничий світанковий край</b><br/> <b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Народна музика. Музична спадщина рідного краю. Музична форма (композиція): одночастинна і двочастинна, зокрема куплетна.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів пісень, поширених у рідному краї, виконання супроводу на народних інструментах. Сприймання та аналіз-інтерпретація музики. Виконання найпростіших партитур для оркестру дитячих інструментів.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Укр. нар. пісні й танцювальна музика (за вибором). Д.Леонтович Дударик, М.Калачевський Українська симфонія (фрагменти), Г.Майборода Гуцульська рапсодія (фрагменти), пісні народів, що проживають на території України (за вибором учителя)</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>Пісні про рідний край, регіональний музичний фольклор, зокрема дитячий. Укр. нар. пісні «Чи не той то Омелько», «Садок вишневий коло хати» тощо; В.Верховинець Наша хата, М.Дремлюга Відлітали журавлі, В.Гребенюк Батьківщина, Леся Горова Пісенька для всіх.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>Різновиди декоративно-ужиткового мистецтв (ДУМ). Український декоративний розпис. Орнамент. Рух в орнаменті. Симетрія у творах ДУМ. Декоративні вироби в інтер'єрі. Центр композиції. Декоративний пейзаж.</p> <p><b>ХТД:</b> Побудова простого орнаменту; вправи на поєднання кольорів у орнаменті. Зображення симетричних форм, створення асиметричної декоративної композиції для оздоблення посуду (килима). Виявлення центру композиції в декоративному пейзажі («Осінні роздуми», «Ранковий сад», «Опале листя»).</p> <p><i>ХТ: розпис, аплікація, ліплення.</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>М.Білас Бойки, Троїсті музики, Коломийка (килим), О.Гасиліна Рушник орнаментальний, О.Швець Ваза, В.Джуранюк Керамічна пластика і розпис, Т.Федорова Лялька “Полісяночка”, М.Примаченко Калиновий гай, Їде осінь на коні, В.Касіян Селянка з покуття, Гуцул, А.Гроттгер. Дівчина з Борщович.</p>                                                                                            | <p><b>Музичне мистецтво</b><br/> <b>Учень (учениця)</b><br/> <b>має уявлення про</b> музичний фольклор рідного краю;<br/> <b>порівнює</b> жанрові особливості музичного фольклору рідного краю (пісні, танці);<br/> <b>розрізняє</b> музичні форми (одночастинна, двочастинна, зокрема куплетна);<br/> <b>уміє</b> співати народні пісні, поширені у ріднім краї; супроводжувати свій спів грою на найпростіших народних інструментах;<br/> <b>висловлює</b> оцінні судження щодо прослуханої музики;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b><br/> музичний фольклор, обробка пісні, музична форма (композиція) одночастинна, двочастинна,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Виконання народних пісень-ігор, поширених у рідному краї.</p> <p><b>ДМК:</b> Д/ф про культуру рідного краю (міста, області); м/ф “Покрова-покровонько”</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>куплетна.</p> <p style="text-align: center;"><b>Образотворче мистецтво</b><br/><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>має уявлення про</b> народне мистецтво; поширені види декоративно-ужиткового мистецтва (розпис, вишивка, кераміка тощо);</p> <p><b>розрізняє</b> основні види орнаментів</p> <p><b>порівнює</b> характерні особливості декоративного і реалістичного зображень;</p> <p><b>висловлює</b> оцінні судження до творів мистецтва;</p> <p><b>розуміє</b> зв'язок між формою виробу та його оздобленням;</p> <p><b>уміє</b> створювати нескладні симетричні й асиметричні композиції із простих декоративних мотивів, виконувати замальовки з натури та за уявою об'єктів живої природи, архітектурних споруд;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> орнамент, симетрія, центр композиції.</p> <p style="text-align: center;"><b>Синтетичні мистецтва</b><br/><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>уміє</b> передавати жестами й рухами образи в піснях-іграх;</p> <p><b>орієнтується</b> в засобах виразності мультфільмів, кінофільмів</p> |
| <p style="text-align: center;"><b>Тема 2. Ми діти твої, Україно!</b><br/><b>Музичне мистецтво</b></p> <p>Пісні й танці народів, що проживають в Україні. Використання характерних народних мелодій у творчості композиторів. Форма: двочастинна, тричастинна. Жанри: мазурка, полонез, чардаш, рапсодія.</p> <p><b>ХТД:</b> Спів пісень народів, які проживають в Україні. Слухання та елементарна вербальна інтерпретація музики. Виконання на ударних інструментах ритмічного малюнку народних танців.</p> <p style="text-align: center;"><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Народні пісні («Добрий мірошник» та ін.) та танці (Сіртакі, Бульба Камаринська); <i>Л.Ревуцький</i> Пісня, <i>М.Скорик</i> Гуцульська рапсодія (фрагмент), <i>Ф.Шопен</i> Полонез Ля мажор, Мазурки (за вибором), <i>Й.Брамс</i> Угорські танці (за вибором), <i>В.Монті</i> Чардаш, <i>Ф.Ліст</i> Угорська рапсодія; татарські, польські, білоруські, єврейські, німецькі,</p> | <p style="text-align: center;"><b>Музичне мистецтво</b><br/><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>має уявлення про</b> використання характерних народних мелодій у творчості композиторів;</p> <p><b>порівнює і характеризує</b> пісні й танці народів України;</p> <p><b>розпізнає</b> музичні форми, що складаються з двох і трьох частин;</p> <p><b>уміє</b> виконувати пісні народів, що проживають в Україні, характерні ритми народних танців;</p> <p><b>висловлює</b> оцінні судження щодо прослуханої музики;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> мазурка, полонез, чардаш, рапсодія.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>чеські, сербські, болгарські твори (за вибором учителя)</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i><br/>Українські колядки та щедрівки. <i>О.Янушкевич</i> Козачата, <i>М. Балема</i> Рідна калина моя, <i>В.Гребенюк</i> Слався, Україно, <i>Л.Рожелюк</i> Пісня України, <i>М.Глінка</i> Гуде вітер вельми в полі, пол. нар. пісня Жайворонок, <i>Н. Рубальська</i> «Присвята рідній мові»</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/>Різновиди художньої творчості народів, які проживають на території України.<br/>Елементи композиції натюрморту. Різновиди скульптури (монументальна, станкова). Силует, фактура. Петриківський розпис. Іграшка.<br/><b>ХТД:</b> Рельєф («Ворота старовинного міста», «Вхід до зоопарку»); Замальовки різних предметів (зі світу знайомих і незнайомих речей). Виконання натюрморту із предметів, простих за формою і різних за розміром та кольором. Виконання вправ на утворення різних фактур (площинні та об'ємні зображення). Організація зображення у замкненій формі: виготовлення обкладинки для книжки-сувеніру у формі іграшки. Виконання вправ на зображення елементів петриківського розпису. Виготовлення настінної прикраси (колективна композиція «На щастя, на долю...»)<br/><i>ХТ:</i> ліплення, малюнок кольоровими крейдами, розпис, аплікація.<br/><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/><i>Й.Коломієць</i> Барило. Розпис <i>З.Линник</i>; <i>М.Діденко</i>. Іграшки-свистунці, <i>Г.Павленко-Черниченко</i> Блакитні птахи і квіти, <i>Б.Ходан</i> Тарілка; <i>П.Карпенюк</i> Скринька; <i>Ю.Корпанюк</i> Сучасна гуцульська дерев'яна тарілка, <i>О. Гелетюк</i>. Ліжник. Ліжник «Сливовий».</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/>Виконання театралізованих різдвяно-новорічних обрядів.<br/><b>ДМК:</b>К/ф «Трембіта», «Грек Зорба», «Скрипаль на даху», «Кам'яна квітка», м/ф «Два веселі гуси», «Горщик каші».</p> | <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/><b>Учень/учениця</b><br/>має уявлення про різновиди художньої творчості народів, що проживають на території України;<br/>називає найбільш відомі центри народних промислів України;<br/>порівнює художні образи в різних видах народного мистецтва; зображення предметів, контрастних за формою та кольором;<br/>розуміє значення кольору у художньому оздобленні предметів побуту;<br/>уміє створювати нескладний рельєф; передавати лінією і кольором характер зображуваного; виконувати орнаменти та інші зображення у замкнених формах; передавати основні пропорції предметів у натюрморті;<br/>орієнтується у поняттях: рельєф, мотив, орнамент, петриківський розпис, ескіз, хенд-мейд</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/><b>Учень /учениця</b><br/>уміє імпровізувати різні ролі у різдвяно-новорічних обрядах та театралізованих.</p> |
| <p><b>Тема 3. Подорожі країнами і континентами</b><br/><b>Музичне мистецтво</b><br/>Пісенні мелодії і танцювальні ритми народів світу. Форма: рондо, варіації (особливості розвитку музики). Канон.<br/><b>ХТД:</b> Спів пісень, зокрема канонів. Пластичне відтворення їх емоційно-образного змісту. Слухання та елементарна вербальна інтерпретація музики. Творче самовираження в ритмічних імпровізаціях.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p><b>Музичне мистецтво</b><br/><b>Учень (учениця)</b><br/>має уявлення про характерні мелодії і танцювальні ритми народів світу;<br/>порівнює особливості музичного та образотворчого мистецтва народів світу;<br/>характеризує розвиток музики у формі рондо, варіацій;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/> <i>П.Чайковський</i> Три танці з балету “Лускунчик” (іспанський, арабський, китайський),<br/> <i>Л.Бетховен</i> Лендлер, <i>М. де Фалья</i> Іспанський танець, <i>Е.Гріг</i> Халлінг, <i>К.Дебюссі</i> Ляльковий кек-уок, <i>П.Мергенер</i> Вдихаємо Африку, <i>Й.Штраус</i> Вальс (за вибором), <i>В.А.Моцарт</i> Варіації на тему французької пісні «Пастух».</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i><br/>         Народні пісні: «Пастух» (фр.), “Про Віденський ліс” (австр.), «Row row» (англ., канон), «Yellow submarine» (англ.), «Весна» (нім., канон), «Санта Лючія» (італ.), <i>І.Кириліна</i> Зелене слоненя.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/>         Мистецтво народів світу. Архітектура. Види образотворчого та декоративно-ужиткове мистецтва (узагальнення). Жанри образотворчого мистецтва. Колорит. Композиція. Рівновага в композиції.</p> <p><b>ХТД:</b> Передача кольором емоційних станів у сюжетній композиції («Скарби стародавнього храму», «Таємниці індійської печери» тощо). Передача (елементарно) об’єму зображуваних предметів («Шляхами легенд»); Виконання архітектурного та гірського пейзажів. Ліплення двофігурної композиції (кенгуру з кенгуреням тощо); Виготовлення святкових атрибутів (ліхтарики, орігами тощо).</p> <p><i>ХТ:</i>, <i>ліплення</i>, <i>рисунок</i>, <i>живопис</i>, <i>паперопластика</i>, <i>колаж</i>.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i><br/>         Єгипетські піраміди, Велика китайська стіна, Колізей; Тадж Махал, Храм написів (культура майя) у Мексиці, <i>Ч.Беррі</i> Вестмінстерський палац (Британський парламент); <i>А.Г.Ейфель</i> Ейфелева вежа; <i>Й.Утзон</i> Оперний театр у Сіднеї, <i>А.Гауді</i> Храм Святого Сімейства (Церква Саргада Фамілія) у Барселоні.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/>         Характерні елементи танців народів світу.<br/> <b>ДМК:</b> М/ф «Пер Гюнт», х/ф “Країна фей”.</p> | <p><b>уміє</b> співати канони; відтворювати емоційно-образний зміст пісні пластичними рухами;<br/> <b>висловлює</b> оцінні судження щодо прослуханої музики;<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> варіації, рондо, канон.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b><br/> <b>Учень /учениця</b><br/> <b>має уявлення</b> про види візуальних мистецтв;<br/> <b>називає</b> основні види образотворчого мистецтва; мистецькі символи різних країн світу; основні художні техніки;<br/> <b>порівнює</b> (на елементарному рівні) національні особливості світового образотворчого мистецтва та архітектури; архітектурні споруди за призначенням;<br/> <b>висловлює</b> оцінні судження до творів мистецтва;<br/> <b>розуміє</b> виражальні можливості кольору для передачі настрою та емоцій в живописі;<br/> <b>уміє</b> передавати: елементарні пропорції фігури людини, плановість простору у пейзажі; характерні особливості поведінки тварин у скульптурі з пластичних матеріалів<br/> <b>орієнтується у поняттях:</b> архітектура, живопис, графіка; скульптура, декоративне мистецтво: вишивка, витинанка, писанкарство, розпис; натюрморт, пейзаж, портрет, побутовий, анімалістичний, історичний жанри; орігами</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b><br/> <b>Учень/учениця</b><br/> <b>має уявлення про</b> особливості танців народів світу.</p> |
| <p><b>IV тема. Дзвони минулого, шляхи майбутнього</b></p> <p><b>Музичне мистецтво</b><br/>         Старовинна і сучасні музика. Старовинні танці: французький менует, іспанська сарабанда, англійська жига тощо. Жанри: сюїта, етюд.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p><b>Музичне мистецтво</b><br/> <b>Учень/учениця</b><br/> <b>має уявлення</b> про старовинну і сучасну музику; старовинні танці</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>ХТД:</b> Спів. Сприймання та елементарна вербальна інтерпретація музики. Гра на дитячих інструментах (відтворення ритмів старовинних і сучасних танців). Імпровізація ритмічних образів (робот, акробат тощо). Створення концертної композиції з вивчених пісень.</p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Леся Дичко. Українські писанки, Ж.Рамо «Тамбурын», Д.Шостакович Шарманка, Й.С.Бах Фрагменти із сюїт (за вибором), прелюдія До мажор і До мінор I т. ДТК (у виконанні на клавесині В. Ландовської), В.Косенко Етюди у формі старовинних танців (за вибором), М.Лисенко Варіації на тему “Сонце низенько” (сарабанда), Ю.Щуровський Хода роботів.</p> <p><i>Орієнтовні твори для виконання:</i></p> <p>М.Балема Танець дружби, О.Янушкевич Дівчинка і вітерець, В.Гребенюк Прокляття війні, В.Бистряков Давайте розбудимо радість, Леся Горова Дитячі мрії.</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p>«Дерево життя» у народному мистецтві. Образ людини у різних видах мистецтва. Художній образ, міміка, жест. Автопортрет. Об’єм у живопису. Уявлення про дизайн.</p> <p><b>ХТД:</b> Виконання декоративної писанкової композиції. Виготовлення кладеної витинанки («Дерево життя»). Зображення дітей різних національностей для колективної композиції («Живемо всі ми на Землі»). Передача об’єму в живопису (весна в натюрморті та пейзажі); створення колажу з різних матеріалів («Майбутнє творимо самі»).</p> <p><i>ХТ: воскові олівці, рисунок, живопис, колаж.</i></p> <p><i>Орієнтовні твори для сприймання:</i></p> <p>Зображення «дерева життя» у вишивці, декоративних розписах, різьбленні, витинанці, писанкарстві; М. Приймаченко «Соняшник життя».</p> <p>Мікеланджело Створення світу, Леонардо да Вінчі Автопортрет, Т.Влененко Писанки за трипільськими мотивами. Писанки за гуцульськими мотивами, Н.Юренене У природі (витинанка), М.Чудна. Рушники.</p> <p>Картини місцевих художників та роботи майстрів ДПМ</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p>Пантоміма (пластичні імпровізації) на тему “Танок прибульців з іншої планети”, хореографічна пантоміма «Рослинний та тваринний світ відродженої планети» (еко-імпровізація).</p> | <p>(менуует, сарабанда, жига);</p> <p><b>порівнює</b> старовинні танці із сучасними за характером музики;</p> <p><b>розрізняє</b> форми музичних творів;</p> <p><b>уміє</b> емоційно-виразно виконувати пісні; відтворювати ритми старовинних танців; імпровізувати сучасні ритми на дитячих ударних інструментах;</p> <p><b>висловлює</b> оцінні судження щодо прослуханої музики;</p> <p><b>орієнтується у поняттях:</b> сюїта, етюд</p> <p><b>Образотворче мистецтво</b></p> <p><b>Учень/учениця</b></p> <p><b>має уявлення</b> про образи та символи в народному мистецтві; дизайн;</p> <p><b>розрізняє</b> види орнаментів за мотивами; площинні і рельєфні орнаменти; портрет і автопортрет;</p> <p><b>порівнює</b> художні образи у живописі, графіці, скульптурі; особливості архітектурних споруд сучасних та стародавніх; особливості реалістичного й декоративного зображень</p> <p><b>розуміє</b> взаємозв’язок між декором, формою і призначенням предмета;;</p> <p><b>уміє</b> застосовувати різні техніки, прийоми роботи з фарбами, графічними та пластичними матеріалами; передавати кольором об’єм предметів; самостійно обирати елементи для декорування виробів;</p> <p><b>орієнтується в поняттях:</b> символ, орнамент, розпис, художній образ, автопортрет.</p> <p><b>Синтетичні мистецтва</b></p> <p><b>Учень /учениця</b></p> <p><b>уміє</b> створювати образи засобами пантоміми у процесі самовираження;</p> <p><b>орієнтується в поняттях:</b></p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                          |                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| ДМК: “Сказання про Ігорів похід”, “Данило – князь Галицький”, “Тайна третьої планети”, м/ф «Диво-дерево», «Про картини». | міміка, жест, пантоміма, імпровізація. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|

*Примітка.* Умовні скорочення:

ХТД – художньо-творча діяльність (орієнтовні завдання)

ХТ – художні техніки

ДМК – додатковий матеріал – кінофрагменти